

9. 12. 2014

ВИЕТ ТЕОРЕМАСЫНА ЕСЕУЛЕР ШЫҒАРУ

Калиева Сауле Сыдыковна №1 орта мектептің
математика пәні мұғалімі

“Тарихи мағлұмат”

Франсуа Виет (1540-1603)

Франсуа Виет 1540 жылы Францияда дүниеге келеді. Виеттің әкесі прокурор болған. Баласы әкесінің жолын қуып, Пуатада университет бітірген соң юрист болады. 1563 жылы ол юристік қызметін тастап, аумақты жанұяда мұғалім болып, жұмыс жасайды. Дәл осы оқытушылық қызметі жас юристің математикаға деген қызығушылығын оятады.

Виет Европаның жетекші математиктерінің жетістіктерімен жақынырақ танысу үшін Парижге көшіп келеді. 1571 жылдан бастап мемлекет басқаруда жоғары қызметтер атқарады, бірақ 1584 жылы ол қызметтен шеттетіліп, Парижден қудаланады. Енді оған математикамен шындап айналысуына мүмкіндік туады.

1591 жылы ол « Аналитикалық өнерге кіріспе» атты трактатын баспадан шығарады. Бұл еңбегінде ол алғашқылардың бірі болып сандарды әріптермен белгілеуді енгізіп, кез-келген сәйкес шамаларда мәндерін табуға болатынын көрсетті. Атақты теорема да сол жылы жария етілді.

Атышулы атақты ол Генрих-III-тің кезінде Франция мен Испания арасында соғыс жүріп жатқанда алды. Екі апта бойы күні-түні отырып ол Испан шифрының кілтін ашқан.

Ол 1603 жылы Парижде қаза тапты. Ол өлтірілген деген болжам бар.

Квадрат теңдеу	Түбірлерінің қосындысы	Түбірлерінің көбейтіндісі	X_1	X_2
1) $x^2+9x+14=0$	-9	14	-7	-2
2) $x^2-2,6x-20,4=0$	2,6	-20,4	-3,4	6
3) $x^2-10/3x+8/3=0$	10/3	8/3	4/3	2
4) $x^2-5x-24=0$	5	-24	8	-3
5) $x^2-8/7x+16/49=0$	8/7	16/49	4/7	4/7
6) $x^2+16/3x+64/9=0$	-16/3	64/9	-8/3	-8/3
7) $x^2-(\sqrt{2}+\sqrt{5})x+\sqrt{10}=0$	$\sqrt{2}+\sqrt{5}$	$\sqrt{10}$	$\sqrt{2}$	$\sqrt{5}$
8) $x^2-6x+4=0$	6	4	$3-\sqrt{5}$	$3+\sqrt{5}$
9) $x^2-(\sqrt{2}-\sqrt{7})-\sqrt{14}=0$	$\sqrt{2}-\sqrt{7}$	$-\sqrt{14}$	$-\sqrt{7}$	$\sqrt{2}$

Сөзжұмбақ шешу:

		3			6			
	2					7		
							8	
1			4	5				9
Қ	а	з	а	Қ	с	т	а	н

Сергіту сәті

1) $x^2 - 7x + 10 = 0$;

2) $x^2 + 2x - 15 = 0$;

3) $x^2 + 10x + 24 = 0$;

4) $x^2 - 2x - 35 = 0$;

Қ.-2; 5

А.-5; -3

З. 2; 5

А.-5; 3

С.-6; -4

Қ.2; -5

Т.5; 7

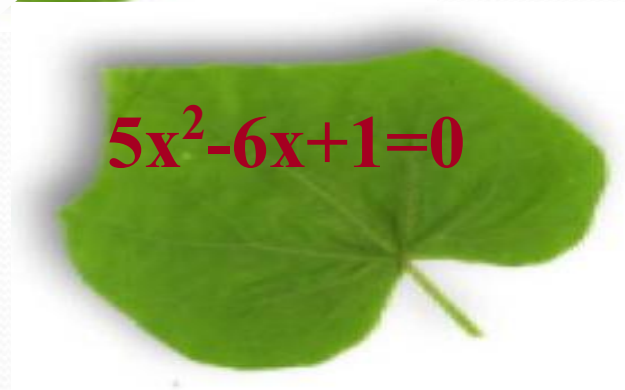
А.-5;

Н.6; 4

(дұрыс жауаптың шар әуеге қалықтаиды!)

(толық квадрат теңдеулерді көрсетіп оларды дискрименантын табу арқылы шешіңдер)

(дұрыс шертсең жапырақтар сыбдырлап белгі береді)

«Иә» немесе «Жоқ». «Кім дұрыс жауабын табады?»

Теңдеу	Түбірлерінің қосындысы	Түбірлерінің көбейтіндісі
$x-37x+27=0$	-37	27
$y+41y-371=0$	-41	-371
$2x-9x-10=0$	4,5	5
$3x+12x-7=0$	4	-7/3
$3x-10=0$	-10	0

Қорытынды

Ы

$$1. ax^2 + bx + c = 0$$

түріндегі теңдеу

$$2. x^2 + px + q = 0$$

квадрат теңдеу
деп аталады

$$3. x_{1;2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}$$

Келтірілген квадрат теңдеу

$$4. x_1 + x_2 = -p; \quad x_1 \cdot x_2 = q.$$

Квадрат теңдеу
түбірлерінің формуласы

Виет теоремасы

